TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı: 20838
Tarih: 26.10.2026

52135

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Akın Gürlek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Meral Danış Beştaş
Erzurum Milletvekili

Mardin önceki dönem HDP İl Saymanı olarak da görev yapmış olan Adil Başaran'ın tarafımıza ilettiği başvuruda aktardığı bilgilere göre, 18 Ekim 2011 tarihinde kent meclisi yapılanmasına ilişkin bir soruşturma kapsamında tutuklanmış, 26 Ocak 2013 tarihinde Diyarbakır Özel Yetkili Mahkemesince tahliye edilmiştir. Dosyası daha sonra Mardin 2. Ağır Ceza Mahkemesine devredilmiştir.

Adil Başaran; 2020 yılında 8 yıl hapis cezasına hükmedilmiş, 12 Kasım 2021 tarihinde ise yurt dışına kaçma şüphesi gerekçesiyle yeniden tutuklanmıştır. Başaran, daha önce yaklaşık 6 yıl cezaevinde kalmış, sonraki süreçte de cezaevinde tutulmaya devam emiş ve toplamda 8 yılını cezaevinde geçirmiştir.

Ayrıca dosyanın Yargıtay 3. Ceza Dairesinde bulunduğu ve 20 Ekim 2026 tarihi itibarıyla temyiz incelemesinin sonuçlanmadığı ifade edilmektedir.

Bununla birlikte, bir kişi hakkında hapis cezasına hükmedilmiş olması ile bu hükmün kesinleşmesi, aynı hukuki durumu ifade etmemektedir. Kesinleşmemiş bir mahkûmiyet hükmü bakımından kişinin hukuki statüsünün tutuklu mu yoksa başka bir hukuki statüde mi olduğu; cezaevinde geçirdiği sürelerin hangi karara dayandığı ve bu sürelerin mahsubunun nasıl yapıldığı somut dosya kayıtları üzerinden açıklığa kavuşturulmalıdır.

Tutukluluk, ceza muhakemesi kapsamında uygulanan bir koruma tedbiridir. Hükümlülük ise mahkûmiyet hükmünün kesinleşmesiyle bağlantılı bir hukuki statüdür. Tutuklulukta geçirilen sürelerin mahkûm olunan cezadan mahsup edilmesi ile kişinin hangi hukuki statü altında cezaevinde tutulduğu birbirinden ayrı meselelerdir. Bu nedenle Başaran'ın cezaevinde geçirdiği sürelerin hangi dönemlerde tutukluluk, hangi dönemlerde hükümlülük kapsamında değerlendirildiği ve ceza infaz hesabının hangi kararlara dayandığı hususundaki müphem durum, mağduriyet doğurmakta ve ağır hak ihlali teşkil etmektedir.

Anayasa'nın 19'uncu maddesinde güvence altına alınan kişi özgürlüğü ve güvenliği hakkı ile 36'ncı maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkı çerçevesinde, başvurucunun hukuki statüsünün ve cezaevinde geçirdiği sürelerin yasal dayanağının açıklığa kavuşturulması önem taşımaktadır.

Bu kapsamda;

1. Adil Başaran hakkında 2020 yılında verildiği belirtilen 8 yıl hapis cezasına ilişkin mahkûmiyet hükmü kesinleşmiş midir? Kesinleşmişse hangi tarihte kesinleşmiştir? Kesinleşmemişse dosyanın güncel yargısal aşaması nedir?
2. Adil Başaran'ın 12 Kasım 2021 tarihinde yeniden tutuklandığı yönündeki beyanı dikkate alındığında, bu tarihten itibaren cezaevinde bulunmasının hukuki dayanağı nedir? Hangi mahkemenin hangi tarihli kararı uyarınca tutulmaktadır?

3. Adil Başaran'ın 18 Ekim 2011 tarihinde başlayan ilk tutukluluk döneminden 26 Ocak 2013 tarihindeki tahliyesine kadar cezaevinde geçirdiği süre ne kadardır? Bu süre, mahkûmiyet hükmü ve infaz hesabı bakımından nasıl değerlendirilmiştir?
4. Adil Başaran'ın 12 Kasım 2021 tarihinden itibaren cezaevinde geçirdiği süre hangi hukuki statü kapsamında kaydedilmiştir? Bu dönemin tamamı tutukluluk kapsamında mıdır, yoksa kesinleşmiş bir mahkûmiyet hükmünün infazı söz konusu mudur?
5. Adil Başaran'ın 2020 yılında verilen 8 yıllık hapis cezası kesinleşmişse, cezanın infazına hangi tarihte başlanmıştır? Kesinleşmemişse, mevcut cezaevi statüsünün dayanağı olan tutuklama veya diğer yargısal kararlar nelerdir?
6. Adil Başaran'ın farklı dönemlerde cezaevinde geçirdiği sürelerin toplamı ne kadardır? Bu sürelerin ne kadarı tutukluluk, ne kadarı hükümlülük kapsamında değerlendirilmiştir? Her bir dönemin başlangıç ve bitiş tarihleri nelerdir?
7. Cezaevinde tutuklu olarak geçirilen sürelerin mahkûm olunan cezadan mahsubuna ilişkin işlem yapılmış mıdır? Yapılmışsa hangi süreler mahsup edilmiş, hangi süreler mahsup hesabı dışında bırakılmıştır? Bu hesabın dayanağı olan kararlar nelerdir?
8. Adil Başaran'ın beyanında, 8 yıllık hapis cezasına karşılık cezaevinde geçirdiği sürenin önemli bir bölümünün önceki tutukluluk döneminden kaynaklandığı belirtilmektedir. Önceki tutukluluk süresinin mahsup edilmesi konusunda herhangi bir uyuşmazlık veya eksik hesaplama tespit edilmiş midir?
9. Adil Başaran'ın cezaevinde geçirdiği süreler ve mevcut hukuki statüsü birlikte değerlendirildiğinde, tutukluluk veya hükümlülük süresinin ilgili mevzuata uygun biçimde hesaplandığını gösteren güncel bir müddetname ya da infaz hesaplama belgesi düzenlenmiş midir?
10. Dosyanın Yargıtay 3. Ceza Dairesinde bulunduğu yönündeki beyan dikkate alındığında, temyiz incelemesinin güncel aşaması nedir? Dosyanın bu aşamada geçirdiği süre ne kadardır ve yargılamanın makul sürede sonuçlandırılması için ilgili yargı mercilerince hangi işlemler yapılmıştır?
11. Adil Başaran'ın tutukluluk hâlinin devamına ilişkin kararlar hangi tarihlerde verilmiştir? Bu kararlarda kaçma şüphesi ve tutukluluğun devamını gerektiren diğer koşullar hangi somut olgularla gerekçelendirilmiştir?
12. Adil Başaran'ın başvurusunda dile getirdiği cezaevinde geçirilen sürelerin hesabı, tutukluluk ve hükümlülük statüsü ile yargılamanın uzamasına ilişkin iddiaların incelenmesi amacıyla Bakanlığınızca herhangi bir idari inceleme veya değerlendirme yapılmış mıdır?